

N2008/8706/E

Näringsdepartementet

Martin Valleskog
08-692 18 42
martin.valleskog@gasforeningen.se

103 33 STOCKHOLM

Svar på remiss rörande EG-kommissionens Grönbok: Mot ett tryggt, hållbart och konkurrenskraftigt europeiskt energigasnät

Svenska Gasföreningen, intresseorganisation för energigas, har inbjudits ge synpunkter på rubricerade remiss och lämnar här svar utifrån de frågor som specificerats.

1. Hinder för ett europeiskt el- och gasnät

Hinder finns i dag i brist på koordination avseende politiska mål på EU-nivå och nationella mål. Såväl elnät som gasnät har utvecklats utifrån de lokala förutsättningar som respektive land har haft för att producera el och exploatera egna gastillgångar styrda av den nationella energipolitiken. I Sverige svarar exempelvis rörtransporterad gas för mindre än 2 % av energitillförseln medan genomsnittet för europeiska länder uppgår till ca 24 %. Olika förutsättningar har skapat regelverk och styrmedel som skiljer sig åt och som behöver harmoniseras för att skapa gemensam syn på framtida behov av förbindelser mellan länder och tillförselvägar av energi till EU-länderna. Med harmoniserade regelverk och ekonomiska styrmedel läggs grunden för den trygghet som krävs för långsiktiga investeringar i infrastruktur. Därmed skulle även de svenska gasnäten ha möjlighet att utvecklas ytterligare vilket bidrar till säkrare energiförsörjning samt bättre konkurrensvillkor för svenska företag.

När det gäller genomförande av infrastrukturprojekt visar det sig ofta att tillståndprocesserna tar mycket lång tid. Planeringen av projekten blir osäker och detta skapar ineffektivitet i genomförandet vilket ökar projektkostnaderna till nackdel för konsumenterna. En bättre och snabbare tillståndshantering, beaktat alla intressenters legitima rätt till yttrande, bör övervägas.

I syfte att skapa trygg energiförsörjning och likvärdiga förutsättningar för EU-ländernas företag anser vi att stöd och support bör lämnas till utveckling av de europeiska el- och gasnäten. Båda systemen kompletterar varandra och analyser över framtida behov av överföringar mellan länder bör samordnas på EU-nivå. De gränsöverskridande ledningarna bedömer vi bör planeras och samordnas av EU. Inom respektive land anser vi insatserna från EU i första hand bör verka för harmonisering av handels- och miljövillkor.

2. Ingripanden av EU i tvister rörande planering av energiinfrastruktur

I tvister om infrastruktur, som berör relevanta delar av det totala gemensamma nätet, anser Gasföreningen att EU bör involveras genom att tillsätta kompetens för att informera om gemenskapens generella synpunkter avseende det gemensamma nätet samt tillföra kunskap som kan lösa de frågor som tvisten gäller.

3. Målinriktad strategi för forskning och demonstration

Energinäten i EU syftar till att förse hela samhället med säker, miljöanpassad och effektiv energitillförsel. De utgör en del av en helhetslösning som efterhand behöver anpassas till framtidens behov. Exempelvis bör

övergång till allt mer förnyelsebar energianvändning analyseras och beaktas. Ett rörnät kan tjäna som transportsystem för olika energibärare i såväl flytande som gasformigt tillstånd. I detta syfte föreslår vi att forskning och demonstration bör ingå som en samordnad resurs för att

- genomföra framtidsstudier över energinätens utveckling avseende energimängder och energislag
- prognostisera behov av nätutbyggnader
- genomföra prov med icke beprövade energibärare
- föreslå lämpliga processer och nätstrukturer för optimering av den framtida energiförsörjningen inom EU.

Generellt sett anser vi att politikerna tar hand om ansvaret för mål och riktlinjer medan industrin tar hand om ansvaret för forskning och demonstration. Ju tydligare och ju mer detaljerade mål och riktlinjer som utformas desto snabbare kan förändringar genomföras på marknaden. Ett sådant exempel är satsningen på alternativa drivmedel där styrmedel behöver utvecklas som tar hänsyn till alla led i värdekedjan.

4. Viktigaste uppgiften för EU när det gäller nätutveckling

Gasföreningen anser att införandet av harmoniserade regler som styr energinätens utveckling mot en gemensam energiförsörjningsplan är den viktigaste uppgiften för EU. Tydliga signaler och ramverk i syfte att minska osäkerheterna för investerarna är viktiga åtgärder.

5. EU:s delaktighet i infrastrukturprojekt i tredje land

I denna fråga anser vi att engagemanget från EU:s sida bör anpassas efter det aktuella behovet utifrån EU:s försörjningsstrategi och behov av energiutbyte med angränsande länder. Genomförande av projekten anser vi i största möjliga utsträckning bör ske på industriell basis.

6. Stödformer till utveckling av transeuropeiska energinät

Svenska Gasföreningen stödjer den grundläggande tanken att alla EU-länder skall ha en jämställd situation vad avser trygg, hållbar och konkurrenskraftig energiförsörjning. Detta är också grunden för energinätens utformning och utveckling. Det stöd EU bör erbjuda i form av tekniska/ekonomiska resurser för att komplettera och bygga ut näten kan vara

- teknikstöd för projektering
- upphandlingsresurser
- investeringsstöd
- medhjälp till finansiering
- driftoptimering

Insatsbehovet får bedömas från projekt till projekt. Tillgången på resurser begränsar möjligheterna till insatser, vilket innebär att en prioriteringslista bör vara utgångspunkt för i vilken ordning projekten kan komma i åtnjutande av stöd från EU. Investeringsmiljön kan förbättras genom att ledtiderna förkortas, lånevillkor upprättas i investeringsbanker samt att avkastningsvillkoren för reglerad verksamhet görs rimligare.

7. Förbättringar av TEN-E-politikens fokus

Den prioriteringslista som vi föreslagit ovan som rangordnar projektens aktualitet bör ses över med viss regelbundenhet så att resurserna används där de ger bäst resultat.

8. Utvidgning av transeuropeiska rörnät

Med utgångspunkt från att el- och rörnät utgör en integrerad del i energiförsörjningen anser Svenska Gasföreningen att såväl rör som transporterar flytande och gasformiga bränslen som rör som transporterar energirelaterade avfallsprodukter bör ingå i den gemensamma nätstruktur som EU bör samordna. Den

infrastruktur som emanerar från nya behov såsom transportsystem för biogas och koldioxid kommer inledningsvis att byggas ut etappvis lokalt men på sikt blir de del av ett gränsöverskridande system då EU bör vara involverad. Beträffande biogas kan det ske snabbt då gasen redan i dag matas in på flera punkter i det befintliga naturgasnätet och bidrar till att öka tillgången på förnybar energi.

9. Förslag till nya prioriterade projekt

Vi anser att EU bör ge stöd till följande nya prioriterade projekt.

- Genomförande av gemensamma regler för injektion och handel med biogas på naturgasnäten
- Framställning av förnybar energi från biomassa och avfall via termiska processer
- Systemstudie av energiförsörjningsalternativ för optimering av nätinфраstruktur inom EU

10. Transeuropeiska energinäten ett operativt instrument

Gasföreningen anser att de europeiska el- och gasnäten sköts bäst med tydliga och relativt enkla ansvar. I tredje paketet fokuseras också på att ytterligare förtydliga rollen för aktörer och operatörer av näten i Europa och denna utveckling bör inte ändras. Behovet av ren och säker energi kommer sannolikt att öka framledes och för att bibehålla en god samhällsutveckling krävs att alla länder samverkar och optimerar energiresurserna. De transeuropeiska energinäten anser vi utgör en viktig del i detta arbete.

11. Ytterligare åtgärder för en trygg och hållbar infrastruktur

Ytterligare åtgärder som skulle kunna bidra till att trygga infrastrukturen inom EU är enligt vår mening:

- öka incitamentet att lokalt producera förnyelsebar metan för införsel på naturgasnätet genom införande av handelssystem med certifikat eller liknande.
- på olika plan driva energiförsörjningsfrågorna utanför EU i den riktning som läggs fast inom EU så att samsyn kan uppnås i så stor utsträckning som möjligt i aktuella frågor.
- skapa en resurs för informationsspridning och utbyte av erfarenheter från forsknings och demonstrationsprojekt som berör tillförsel och distribution av energi enligt EU:s plan för transeuropeiska nät.

Stockholm 2009-02-26

Anders Mathiasson, VD Gasföreningen

Martin Valleskog, Energipolitik